Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000335

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-08-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назаров Микола Сергійович
2. Mykola S. Nazarov

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4504-7908

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 23.00.02

Назва наукової спеціальності: Політичні інститути та процеси

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 19-09-2025

Спеціальність за освітою: 23.00.02

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 32.051.09

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.01.05, 11.01

Тема дисертації:

1. ПІДХОДИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

2. Approaches and mechanisms for ensuring the national resilience of Ukraine as a component of the national security system

Реферат/анотація:

1. Вплив гібридної агресії Російської Федерації (далі – РФ) проти України особливо активно став проявлятися, починаючи з 2014 року. Революція Гідності стала символічним тригером для керівництва РФ, що сигналізував про різку зміну зовнішньополітичного вектору розвитку України. Анексія Криму, військові дії на сході України, а також перманентні інформаційно-психологічні операції актуалізували необхідність пошуку асиметричних відповідей. Зіштовхнувшись з більш ресурсно сильним суперником, Україна шукає альтернативні способи реагування на російську загрозу. Концепт національної стійкості та його практичне втілення в українські реалії може стати потенційним рішенням цієї безпекової дилеми. Сильне громадянське суспільство має важливе значення в контексті національної стійкості та безпеки, адже саме цей інститут стає важливим фактором безпеки поруч із державними інститутами. Наукова новизна отриманих результатів полягає у комплексному міждисциплінарному дослідженні феномену національної стійкості України через

призму системи національної безпеки держави; визначенні дієвих механізмів забезпечення національної стійкості як на рівні держави, так і регіональному і локальному рівнях. У дослідженні вперше сформовано авторський підхід відносно критеріїв відмежування національної безпеки від національної стійкості, якими названо сфокусованість, темпоральну перспективу, суб'єктний склад, методологію оцінювання, характер заходів, ресурсний підхід, правову регламентацію, цільову спрямованість, організаційну структуру та характер прийняття рішень.

2. The influence of the hybrid aggression of the Russian Federation (hereinafter referred to as the RF) against Ukraine began to manifest itself especially actively starting from 2014. The Revolution of Dignity became a symbolic trigger for the leadership of the RF, signaling a sharp change in the foreign policy vector of Ukraine's development. The annexation of Crimea, military actions in eastern Ukraine, as well as permanent information and psychological operations actualized the need to find asymmetric responses. Faced with a more resource-strong opponent, Ukraine is looking for alternative ways to respond to the Russian threat. The concept of national resilience and its practical implementation in Ukrainian realities can become a potential solution to this security dilemma. A strong civil society is of great importance in the context of national resilience and security, because this institution is becoming an important security factor alongside state institutions. Ukraine’s potential in the conflict with the RF lies in its civil society and volunteer movement, which emerged as a survival reflex in the face of severe adversity and dysfunction of state authorities. However, there is a risk that this favorable momentum, that is, the opportunity to use civil society to increase national resilience, may be lost due to Ukraine’s tendency towards a traditional client-oriented understanding of security. Since 2014, the Ukrainian state has effectively used the potential of civil society in the functioning of security agencies. During the implementation of security reforms, Ukraine aimed to involve the public in decisionmaking and ensure more informed control over security and protection facilities. The10 administrative structure should also include components that allow for a comprehensive approach by society to managing national security. The concept of national resilience is extremely promising for theoretical developments and practical implementations. The essence of the concept is the institutionalization of partnership relations between state institutions and the public sector in matters of national security. The essence of resilience is the ability of society in partnership with the authorities to overcome various crises and conflicts with minimal losses and the possibility of rapid recovery. Resilience is associated with public trust and the ability to self-organize. In the context of global challenges, primarily related to war, as well as global economic challenges, corruption, the massive spread of disinformation and local challenges that destabilize the socio-economic and political situation, there are risks of increasing the instability of territorial communities, which in turn may threaten the security of the country. The concept of national resilience is based on the approach that resilience is concentrated not so much in the center (capital) as in communities. And no reforms of central government bodies will be able to significantly affect the security of the state if territorial communities do not become self-sufficient security units. The resilience of territorial communities is an important characteristic of internal processes in the community and expresses the existing potential for recovery, and subsequently for development. To understand the phenomenon of resilience, it is necessary to analyze the aspects of both individual resilience and the resilience of communities. War significantly minimizes the human potential of communities. Mass evacuation of the civilian population, migration and human losses have radically affected the structure and size of the population. Along with this, local authorities do not have a complete set of information regarding the socio-demographic composition of the population, migration processes, which limits the management of the human potential of the community. The purpose of the study is to conduct a comprehensive analysis of the phenomenon of national resilience, determine the place and role of national resilience11 in the structure of the national security system of Ukraine, as well as approaches and mechanisms for ensuring national resilience of Ukraine. The object of the dissertation research is the national resilience of Ukraine as a component of the national security system of the state. The subject of the study is approaches and mechanisms for ensuring national resilience of Ukraine. The scientific novelty of the obtained results lies in a comprehensive interdisciplinary study of the phenomenon of national resilience of Ukraine through the prism of the national security system of the state; determining effective mechanisms for ensuring national resilience both at the state

level and at the regional and local levels.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0120U100474 0124U000556

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Назаров М. Національна стійкість України: від концептуальних засад до практичної реалізації. Політикус. 2020. № 1. С. 64–69 (DOI: 10.24195/2414-9616- 2020-2-64-69)
- Назаров М. Соціальна стійкість на рівні територіальних громад в умовах сучасних викликів. Politicus. 2022. №2. С. 54-59 (DOI https://doi.org/10.24195/2414- 9616.2022-2.9)
- Назаров М. Соціальна стійкість як ресурс для післявоєнного відновлення територіальних громад в Україні. Politicus. 2023. №3. С. 42–55 (DOI https://doi.org/10.24195/2414- 9616.2023-3.6)
- Назаров М., Лимонько А. Перспективна модель організації багаторівневої комплексної системи оцінювання ризиків і загроз національній безпеці України. Вісник Львівського університету. 2024. №54. С. 266–271 (DOI https://doi.org/10.30970/PPS.2024.54.31).
- Sadivnychyi V., Nazarov M., Lebid A., Shevchenko N. People's information security during a pandemic and in the post-pandemic period as a systemic phenomenon in terms of their protectedness. International Journal of Media and Information Literacy. № 6(1). Bratislava, 2021. P. 193–200. DOI: https://doi.org/10.13187/ijmil.2021.1.193 (Scopus, Q2).
- Reznik O., Bondarenko O., Horobets N., Kostenko A., Nazarov M. Problem aspects of interaction of law enforcement authorities in the field of countering money laundering. Amazonia Investiga. № 10(48). Florencia, 2021. P. 170–180. DOI: https://doi.org/10.34069/AI/2021.48.12.18 (WoS, Q3).
- Lebid A., Nazarov M., Shevchenko N. Information Resilience and Information Security as Indicators of the Level of Development of Information and Media Literacy. International Journal of Media and Information Literacy. № 6(2). Bratislava, 2022. P. 354–363. DOI: https://doi.org/10.13187/ijmil.2021.2.354 (Scopus, Q3)
- Lebid A., Vashyst K., Nazarov M. Information Resilience as a Means of Countering the Socio-Psychological Strategies of Information Wars. International Journal of Media and Information Literacy. № 7(1). Bratislava, 2022. P. 157–166. DOI: https://doi.org/10.13187/ijmil.2022.1.158 (Scopus, Q3)
- Lebid A., Nazarov M., Medvid O. Information Security of UN Sustainable Development Goals Implementation. International Journal of Media and Information Literacy. № 7(2). Bratislava, 2022. P. 487–498. DOI: https://doi.org/10.13187/ijmil.2022.2.487 (Scopus, Q3)
- Lebid A., Stepanov V., Nazarov M. Use of the OSINT-Technologies for Civil Society Institutions. International Journal of Media and Information Literacy. № 8(1). Bratislava, 2023. P. 114–121. DOI: https://doi.org/10.13187/ijmil.2023.1.114 (Scopus, Q3).
- Lebid A., Nazarov M. The Informational Components of Social Resilience Within Realization of the UN Sustainable Development Goals. International Journal of Media and Information Literacy. № 8(2). Bratislava, 2023. P. 324–338. DOI: https://doi.org/10.13187/ijmil.2023.2.324 (Scopus, Q3)
- Kostenko A., Semenov V., Osetrova O., Stepanov V., Nazarov M. Resilience and vulnerability of Ukrainians: The role of family during the war. Problems and Perspectives in Management. № 22(1). Sumy, 2024. P. 432–445. DOI: https://doi.org/10.21511/ppm.22(1).2024.35 (Scopus, Q2)
- Esbit S., Kaim A., Kimhi S., Bankauskai D., Baran D. et al. Hope and Distress: A Cross-Country Study Amid the Russian-Ukrainian War. Stress and Health. № 41(2). Washington, 2025. P.1–14. DOI:

https://doi.org/10.1002/smi.70033 (Scopus, Q1).

- Lebid A., Nazarov M., Kostenko A., Stepanov V. Social resilience in terms of the UN Sustainable Development Goals. Consortio – Journal of Economics, Social Sciences, Law and Education. №1. Warsaw, 2023. P. 42–68
- Nazarov M. National Resilience and Post-war Reconstruction of Ukraine. In: Nate, S. (eds) Ukraine's Journey to Recovery, Reform and Post-War Reconstruction. Contributions to Security and Defence Studies. Springer, Cham. 2025. P. 63-73. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-66434-2_5
- Лебіль А, Назаров М., Рожок В., Тимофєєва Т. Система соціальних гарантій для українських трудових мігрантів у Польщі // Матеріали науковопрактичної конференції студентів, аспірантів та молодих науковців «Ввічливість. Humanitas» (м. Луцьк, 12-13 лютого 2022 р.). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. С. 70–78
- Оропай А., Коваль Ю., Назаров М. Меми як соціокомунікативна технологія в медіапросторі // Матеріали науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих науковців «Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи» (м. Суми, 26-27 травня 2022 р.). Суми: Сумський державний університет, 2022. С. 87–92
- Назаров М., Лимонько А. Проєкти ОЕСР та інших міжнародних організацій у сфері розбудови національної стійкості // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «PROКиїв» (м. Київ, 13-15 травня 2023 р.). Київ: Київська міська державна адміністрація та Комунальна науково-дослідна установа «Науково-дослідний інститут соціальноекономічного розвитку міста», 2023. С. 315–318
- Назаров М., Шеденко З. Стратегічна концепція НАТО: ключові загрози на політичній карті світу // Матеріали десятої Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників «Соціальногуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства» (м. Суми, 27-28 квітня 2023 р.). Суми: Сумський державний університет, 2023. С. 291–295
- Назаров М. Основні етапи російсько-української війни 2022-2024 рр. // Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільнополітичні процеси в Україні та світі» (м. Суми, 28 травня 2024 р.). Суми: Сумський державний університет, 2024. С. 110–114.
- Назаров М., Лимонько А. Специфіка добору моделі забезпечення національної стійкості в різних державах // Матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (м. Луцьк, 14-15 травня 2024 р.). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. С. 470- 475

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: «Розробка методики взаємодії правоохоронних органів України щодо протидії легалізації злочинних доходів» (номер державної реєстрації 0120U100474); «Корупція в умовах воєнного стану та післявоєнної24 відбудови: оптимальна модель протидії» (номер державної реєстрації 0124U000556)

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуляк Антоніна Миколаївна

2. Antonina M. Shuliak

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5234-0758

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Брусиловська Ольга Іллівна
2. Olga I. Brusylovska

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0519-4206

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резнікова Ольга Олександрівна
2. Olha O. Reznikova

Кваліфікація: д. політ. н., старший науковий співробітник, 21.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4126-4304

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний інститут стратегічних досліджень

Код за ЄДРПОУ: 14282798

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 7-а, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хома Наталія Михайлівна

2. Nataliia M. Khoma

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2507-5741

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57224475851; https://scholar.google.com.ua/citations?user=q-R8DHoAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпчук Наталія Петрівна

2. Nataliia P. Karpchuk

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9998-9538

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тихомирова Євгенія Борисівна

2. Євгенія Б. Тихомирова

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5017-5875

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ротар Наталія Юріївна
2. Natalia Y. Rotar

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6430-3460

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Шуляк Антоніна Миколаївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Ярош Ярослав Богданович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Антоніна Шуляк
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна